

Lovforslag nr. L 235. Fremsat den 10. maj 1985 af Lenger (VS), Anne Grete Holmsgård (VS) og Elisabeth Bruun Olesen (VS)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om afgift af arv og gave

(Ligestilling mellem ægtepar og samlevende personer af samme køn)

§ 1

Litra b-f bliver herefter litra c-g.

I lov om afgift af arv og gave, jfr. lovbe-
kendtgørelse nr. 310 af 23. juni 1983, foreta-
ges følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, litra A, indsættes som nyt
litra b:

»b) samlever af samme køn, når det ved te-
stamente erklæres, at der mellem arvela-
der og arving har bestået et samlivsfor-
hold,«.

2. I § 2, stk. 1, litra A, indsættes i 2. pkt.
efter »arveladerens ægtefælle« ordene: »eller
samlever, jfr. litra b«, og i 3. pkt. efter »ægte-
fællens« ordene: »eller samleverens, jfr. litra
b«.

§ 2

Loven træder i kraft ugedagen efter be-
kendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget tilsigter en arvemæssig ligestilling mellem ægtepar og personer af samme køn, som lever i et egentligt samlivsforhold.

Baggrunden for lovforslaget er, at situationen for den efterladte i et parforhold mellem to personer af samme køn kan indebære den samme personlige eller økonomiske belastning som for den efterladte i et ægteskab. To personer af samme køn har imidlertid ikke mulighed for gensidigt at sikre hinanden på samme måde som to personer af forskelligt køn gennem indgåelse af ægteskab.

Den særlig lave arveafgift for ægtefæller tilsigter netop at lette situationen for den efterladte ud fra den politiske hensigt, at pågældende ikke skal risikere at måtte forlade deres fælles hjem – eller se dets indbo væsentligt reduceret – i en situation, der i forvejen er følelsesmæssigt belastende. Forslagsstillerne er enige i, at denne hensigt er relevant og ønsker med lovforslaget en tilsvarende lettelse for to personer af samme køn, som gennem en erklæring i testamentet har dokumenteret et samlivsforhold.

Lovforslagets konkrete udformning

Forudsætningen for, at samlevende personer af samme køn kan opnå arvemæssig ligestilling med ægtepar, er efter lovforslaget, at der oprettes et testamente, og at det af testamentet fremgår, at der har bestået et fast samlivsforhold mellem arvelader og arving.

Forslagsstillerne er opmærksomme på, at der ikke vil være nogen mulighed for at kontrollere, om erklæringen udtrykker et faktisk eksisterende samlivsforhold, men finder – af hensyn til den personlige integritet – heller ikke en sådan mulighed ønskelig. Erklæringen i sig selv er derfor tilstrækkelig, og som betingelse for en lavere arveafgift adskiller den sig ikke fra egentlig indgåelse af ægteskab, idet dette arvemæssigt set også blot er en erklæring, der end ikke pålægger ægtefællerne at bo sammen. Misbrug vil altid kunne forekomme; men efter forslagsstillerne opfattelse vil det være begrænset, hvor mange mennesker som – i

strid med kendsgerningerne – vil erklære at leve i et homoseksuelt samlivsforhold. Misbrugets omfang vil utvivlsomt ligge på et klart lavere niveau end tilsvarende anvendelse af ægteskabet udelukkende med henblik på sekundære fordele. Under alle omstændigheder er forslagsstillerne villige til at acceptere en vis rate af misbrug som pris for den foreslåede ligestilling.

Det er fundet unødvendigt at afvente betænkninger/delbetænkninger fra den kommission, der er nedsat for at belyse bøssers og lesbiskes forhold. Efter forslagsstillerne opfattelse må det forudses, at en langsigtet løsning vil tage udgangspunkt i de principper om registreret partnerskab, som er fremlagt af Landsforeningen af bøsser og lesbiske. Efter disse principper vil institutionen »registreret partnerskab« opnå generel gyldighed ved konstateringen af, hvorvidt der foreligger et faktisk samlivsforhold, mens den i nærværende lovforslag indeholdte erklæring i et testamente kun udtrykker en specifik gyldighed i arvemæssig henseende. Dertil kommer, at folketingets beslutning om at nedsætte den nævnte kommission ikke var tænkt som en udsættelse af enhver forbedring under kommissionens funktionstid, og at kommissionens kommissorium er bredere end arveproblematikken. Det ville efter forslagsstillerne opfattelse være betænkeligt at udsætte en stillingtagen til lovforslagets problemstillinger med henvisning til den aktuelle kommission, ikke mindst fordi en sådan udsættelse allerede er sket én gang tidligere – med henvisning til den kommission, som beskæftigede sig med arvelovgivningen.

Nærværende lovforslag tager efter forslagsstillerne opfattelse højde for den afgørende indvending mod det forslag til lov om ændring af lov om afgift af arv og gave (lempelse for ugifte samlevende) (L 87), som socialistisk folkeparti den 27. november 1984 har fremsat, idet personkredsen entydigt vil kunne afgrænses.

Det adskiller sig imidlertid fra socialistisk folkepartis lovforslag ved, at der ikke stilles større krav om stabilitet til samlivsforhold mellem to personer af samme køn, end der stilles til ægteskaber, og

lovforslaget tager udgangspunkt i arveafgifterne for ægtepar, hvor socialistisk folkepartis lovforslag tager udgangspunkt i de noget højere arveafgifter for forældre/børn.

Endelig omfatter nærværende lovforslag ikke samtlige papirløse forhold, men kun samlivsforhold for personer af samme køn. Dette skyldes ikke, at forslagsstillerne er uenige med socialistisk folkeparti i, at der generelt burde gennemføres en nedsættelse af arveafgifterne for papirløse forhold, men at det radikale venstre, som indtil videre er afgørende for forslagens vedtagelse, har afvist at forbedre forholdene for andre end personer af samme køn. Det radikale venstres synspunkt er, at to personer af forskelligt køn, som ønsker at sikre hinanden arvemæssigt, kan gifte sig, hvilket to personer af samme køn ikke kan. Det radikale venstre har derfor ønsket at koncentrere indsatsen

om sidstnævnte.

Forslagsstillerne er bekendt med, at der efter gældende regler er mulighed for, at to personer af samme køn efter dispensationsansøgning kan opnå en lempeligere arveafgift, og at der også kan opnås en »bindende« forhåndsbesked, der gives under forbehold af uændret lovgivning. Det må imidlertid anses for utilstrækkeligt, at en ligestilling mellem ægtepar og samlevende personer af samme køn skal bero på dispensationsreglerne, og der foreslås derfor en egentlig lovgivning herom.

Ifølge Radio Rosa (udsendelsen den 17. marts 1985, kl. 21.30) modtager ministeriet for skatter og afgifter hvert år ca. 360 ansøgninger pr. år, hvoraf ca. 30 angår personer af samme køn. Forslagsstillerne finder på denne baggrund at kunne konstatere, at kun en beskedent del af de potentielle ansøgere anvender denne dispensationsmulighed.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 2, stk. 1, litra A, indsættes som nyt litra b:

»b) samlever af samme køn, når det ved testamente erklæres, at der mellem arvelader og arving har bestået et samlivsforhold,«.

Litra b-f bliver herefter litra c-g.

2. I § 2, stk. 1, litra A, indsættes i 2. pkt. efter »arveladerens ægtefælle« ordene: »eller samlever, jfr. litra b«, og i 3. pkt. efter »ægtefællens« ordene: »eller samleverens, jfr. litra b«.

§ 2. A. Der svares arveafgift af arvelod-

den efter nedenstående skala, når arven tilfalder arveladerens

- a) ægtefælle (også den fraseparerede eller fraskilte),
- b) afkom,
- c) stedbørn og disses afkom,
- d) afdødt barns eller stedbarns ægtefælle (ikke den fraseparerede eller fraskilte),
- e) søskende, der har haft fælles bopæl med arveladeren i de sidste 10 år før dødsfaldet, forudsat at både arveladeren og arvingen ved dødsfaldet var ugifte (herunder fraseparerede, fraskilte, enker og enkemænd),
- f) forældre, såfremt arveladeren var ugift (herunder frasepareret, fraskilt, enke eller enkemand) og ikke var fyldt 21 år.

Arveloddens størrelse i kr.				Afgiften		
1. Ikke over	8.000			0 kr.		
2. Over	8.000	men ikke over	10.000	100 kr. af	8.000 kr. og	2 pct. af resten
3. Over	10.000	men ikke over	20.000	140 kr. af	10.000 kr. og	3,5 pct. af resten
4. Over	20.000	men ikke over	50.000	490 kr. af	20.000 kr. og	5 pct. af resten
5. Over	50.000	men ikke over	100.000	1.990 kr. af	50.000 kr. og	8 pct. af resten
6. Over	100.000	men ikke over	200.000	5.990 kr. af	100.000 kr. og	13 pct. af resten
7. Over	200.000	men ikke over	500.000	18.990 kr. af	200.000 kr. og	18 pct. af resten
8. Over	500.000	men ikke over	1.000.000	72.990 kr. af	500.000 kr. og	24 pct. af resten
9. Over	1.000.000			192.990 kr. af	1.000.000 kr. og	32 pct. af resten

Hvis den arv, der tilfalder arveladerens ægtefælle, ikke overstiger 100.000 kr., er arven fritaget for afgift. Er ægtefællens arv over 100.000 kr., men under 160.000 kr., svares afgiften med 90 kr. af 100.000 kr. og 13 pct. af resten. Er arven 160.000 kr. eller derover, men under 250.000 kr., svares afgiften med 7.890 kr. af 160.000 kr. og 14 pct. af resten. Er arven 250.000 kr. eller derover, men under 500.000 kr., svares afgiften med 20.490 kr. af 250.000 kr. og

19 pct. af resten. Er arven 500.000 kr. eller derover, men under 1.000.000 kr., svares afgiften med 67.990 kr. af 500.000 kr. og 25 pct. af resten. Er arven 1.000.000 kr. eller derover, svares afgiften efter foranstående skala.

B. Når arven tilfalder arveladerens forældre eller deres afkom, som ikke falder ind under A, samt når arven tilfalder arveladerens stedforældre, svares arveafgift af arvelodden efter følgende skala:

Bilag til l. vedr. afgift af arv og gave

Arveloddens størrelse i kr.				Afgiften			
1. Ikke over	2.000						10 pct.
2. Over	2.000	men ikke over	5.000	200 kr. af	2.000 kr. og	12 pct. af resten	
3. Over	5.000	men ikke over	10.000	560 kr. af	5.000 kr. og	15 pct. af resten	
4. Over	10.000	men ikke over	20.000	1.310 kr. af	10.000 kr. og	20 pct. af resten	
5. Over	20.000	men ikke over	50.000	3.310 kr. af	20.000 kr. og	25 pct. af resten	
6. Over	50.000	men ikke over	100.000	10.810 kr. af	50.000 kr. og	33 pct. af resten	
7. Over	100.000	men ikke over	200.000	27.310 kr. af	100.000 kr. og	42 pct. af resten	
8. Over	200.000	men ikke over	500.000	69.310 kr. af	200.000 kr. og	55 pct. af resten	
9. Over	500.000	men ikke over	1.000.000	234.310 kr. af	500.000 kr. og	68 pct. af resten	
10. Over	1.000.000			574.310 kr. af	1.000.000 kr. og	80 pct. af resten	

C. Når arven tilfalder andre slægtninge af arveladeren eller med ham ubeslægtede, svares arveafgift af arvelodden efter følgende skala:

Arveloddens størrelse i kr.				Afgiften			
1. Ikke over	1.000						15 pct.
2. Over	1.000	men ikke over	2.000	150 kr. af	1.000 kr. og	18 pct. af resten	
3. Over	2.000	men ikke over	5.000	330 kr. af	2.000 kr. og	22 pct. af resten	
4. Over	5.000	men ikke over	10.000	990 kr. af	5.000 kr. og	27 pct. af resten	
5. Over	10.000	men ikke over	20.000	2.340 kr. af	10.000 kr. og	32 pct. af resten	
6. Over	20.000	men ikke over	50.000	5.540 kr. af	20.000 kr. og	38 pct. af resten	
7. Over	50.000	men ikke over	100.000	16.940 kr. af	50.000 kr. og	48 pct. af resten	
8. Over	100.000	men ikke over	200.000	40.940 kr. af	100.000 kr. og	58 pct. af resten	
9. Over	200.000	men ikke over	500.000	98.940 kr. af	200.000 kr. og	68 pct. af resten	
10. Over	500.000	men ikke over	1.000.000	302.940 kr. af	500.000 kr. og	79 pct. af resten	
11. Over	1.000.000			697.940 kr. af	1.000.000 kr. og	90 pct. af resten	

Stk. 2. Ved afgiftsberegningen sidestilles adoptivforhold med ægte slægtskabsforhold i alle arveklasser.

Stk. 3. Af arv, der tilfalder staten, kommuner, kirker, foreninger, selskaber, stiftelser, legater og lignende, svares 35 pct. i afgift uden hensyn til arveloddens størrelse. Dog skal afgift af

arv, der tilfalder familienstiftelser eller familielegater af den i § 4 c omhandlede art, beregnes i overensstemmelse med de under A-C givne regler efter arvens størrelse og slægtskabet mellem arveladeren og stiftelse- eller legatnyderen (jfr. § 6, stk. 2).